

Witte Nr.4 Stok

Driemaandelijks tijdschrift
Oktober - november - december
2021

Afgifttekantoor: Brussel X
Erkenningsnummer: P008624

Engelandstraat 57
1060 Brussel

brailleliga^{vzw}
een andere kijk op het leven

Kan je je aanpassen aan je bureau?

IS NIET ZOMAAR
EEN VRAAG TIJDENS
EEN SOLLICITATIEGESPREK.

Heb je het gevoel dat je gediscrimineerd
wordt tijdens je zoektocht naar werk?
Bel Actiris Inclusive, dienst
anti-discriminatie, op het gratis
nummer 0800 35 123.

DEVOUR DEVOUSE DEVISE

To tackle environmental challenges, adapting is not enough.
Climate change, biodiversity collapse,
widespread pollution, resource depletion...
Our societies need solutions to radically turn the tide,
like optimizing buildings performance to reduce energy loss.

Ecological transformation, that is our purpose.

Resourcing the world

EEN VROUW MET EEN PLAN

Eind deze zomer ontving de Brailleliga federaal minister bevoegd voor personen met een handicap, Karine Lalieux. Ze koos de hoofdzetel van onze organisatie uit voor de presentatie van het federaal actieplan handicap. Een ambitieus, omvangrijk en transversaal plan met 145 maatregelen waarmee de hele regering zich engageert om het dagelijks leven van personen met een handicap beter te maken. In het dossier nemen we het plan alvast onder de loep. Na de persvoorstelling van het actieplan lieten we de minister en haar kabinetsmedewerkers beter kennismaken met de activiteiten en ondersteuning die de Brailleliga aanbiedt. Onze therapeuten en slechtziende en blinde medewerkers gaven met plezier een rondleiding in de wereld van personen met een visuele handicap.

En intussen beschikt de Brailleliga ook over haar eigen vrouw met een plan: Noëlla Jardin nam sinds oktober het roer over van Michel Magis als algemeen directeur. "Het doet me plezier dat Minister Lalieux onze organisatie uitkoos voor de voorstelling van het actieplan handicap. Het is een bevestiging dat ons werk wordt erkend door de politieke wereld en tegelijk een ideaal moment om te sensibiliseren over de visuele handicap."

Dossier: federaal actieplan handicap 4

- Federaal actieplan handicap
- Enkele vragen aan Karine Lalieux

Portret 14

- Blind muzikaal talent

Gezondheid 16

- Deugddoende ondersteuning

Technologie 19

- Hulp voor hulpmiddelen

Jouw rechten 22

- Nieuws van de Sociale dienst
- Sociale (ver)dienst(en)

Dagelijks leven 27

- Mantelzorgers
- Nieuws van de BrailleShop

Werk 30

- Recht op werk

Vrije tijd 32

- Vakantiebox voor Braillekids (6-12)
- Nieuw in de Spelothek
- Toegang tot ABC voor leden

Dankjewel 35

- Dag van de vrijwilliger
- Bedankt professor De Laey!
- 20 KM door Brussel

FEDERAAL ACTIEPLAN HANDICAP

Op 26 augustus kwam Karine Lalieux, federaal minister bevoegd voor personen met een handicap, naar de Brailleliga om haar actieplan handicap voor te stellen aan de pers. Met het plan engageert de regering zich om de inclusie van personen met een handicap in onze samenleving te bevorderen.

Het plan kwam tot stand in nauwe samenwerking met alle ministers en staatssecretarissen, en werd goedgekeurd door de federale regering op 16 juli 2021. Het VN-Verdrag, dat in 2009 door België werd geratificeerd, staat centraal in het federale plan, dat de fundamentele ambitie heeft om de logica van inclusie op alle niveaus van de samenleving toe te passen. Volgens Karine Lalieux "is de strategie van de regering erop gericht onze manier van denken over handicap op duurzame wijze te veranderen. Daarbij is het doel om de obstakels waarmee personen met een handicap op alle gebieden van het dagelijks leven worden geconfronteerd, geleidelijk en structureel weg te nemen."

In dit opzicht erkent de minister dat België niet tot de beste leerlingen van de klas hoort in Europa: "Ons land heeft nog een hele weg af te leggen".

145 maatregelen

Het actieplan handicap is opgebouwd rond de zes hoofdlijnen van het regeerakkoord en omvat 145 maatregelen, waarvan 46 kernmaatregelen. Het identificeert de hindernissen die personen met een handicap in de weg staan om een volwaardig autonoom leven te leiden en overloopt daarna de voorgestelde maatregelen om ze op te lossen.

Het plan bevat concrete maatregelen. "Het gaat hier niet over losse ideeën maar over een politieke visie die inclusie garandeert",

benadrukt de minister. Alle aspecten van het leven komen aan bod: beheer van de gezondheidscrisis, gezondheidszorg, sociale bescherming, inclusieve openbare diensten, werk en werkgelegenheid, consumentenbescherming, toegankelijkheid, mobiliteit, bestrijding van discriminatie, burgerlijke en democratische participatie, deelname aan het culturele leven, vrijetijdsactiviteiten en sport, etc.

Handistreaming

Het plan is opgevat in de geest van "handistreaming" (een samentrekking van de termen "handicap" en "mainstreaming").

Dat houdt in dat op alle beleidsvlakken

systematisch rekening wordt gehouden met handicaps, ongeacht de betrokken bevoegdheden. Deze preventieve en transversale aanpak van het overheidsbeleid is ook in overeenstemming met het VN-Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap. In de praktijk betekent dit dat elke minister of staatssecretaris verantwoordelijk is voor de ontwikkeling en uitvoering van de maatregelen die hij of zij

heeft voorgesteld. In het plan staan hun naam en die van de betrokken administratie naast elke maatregel. Bovendien moet bij elk nieuw beleidsinitiatief rekening worden gehouden met de directe of indirecte gevolgen ervan voor personen met een handicap. Met deze aanpak is het de bedoeling om nieuwe onbedoelde obstakels te vermijden en tegelijk de bestaande discriminatie te bestrijden.

Een té ambitieus plan?

Het ontbreekt dit uitgebreide plan duidelijk niet aan ambitie en wij kunnen alleen maar verheugd zijn over het feit dat de hele regering aan de slag is gegaan om concrete maatregelen voor te stellen. Als ze allemaal zouden worden uitgevoerd, zou het dagelijks leven van personen met een handicap ongetwijfeld verbeteren. Toch kan je je enkele bedenkingen maken...

De belangrijkste bedenking gaat over de samenwerking tussen de verschillende bestuursniveaus. Veel bevoegdheden, niet alleen op het gebied van het beleid inzake handicap, maar ook op vlak van gezondheidszorg, onderwijs, cultuur, werkgelegenheid, etc. vallen onder de bevoegdheid van de deelstaten. Het plan vindt zijn oorsprong op federaal

niveau, maar het is niet opgesteld in overleg met deze bestuursniveaus, die bovendien in handen zijn van verschillende coalities.

Een andere bedenking gaat over de duur van de uitvoering van het plan, dat samen met de legislatuur moet beëindigd worden in 2024. Dit is erg kort. Het zou wenselijk zijn, zoals gevraagd door de Nationale Hoge Raad voor Personen met een Handicap (NHRPH), dat het plan wordt opgenomen in een "handicapwet". Die zou dan de basis vormen voor het permanent verankeren van de maatregelen en het voortzetten van de actie na deze legislatuur.

Afgezien van deze bedenkingen heeft dit plan de verdienste dat het een krachtig signaal geeft aan alle besluitvormers en overheidsdiensten. Het kan een dynamiek op gang brengen door middel van concrete acties, die rechtstreeks van invloed zijn op het leven van de betrokken personen.

Karine Lalieux staat in voor de coördinatie van het plan en presenteert halfweg, eind 2022 dus, een eerste rapport over de gerealiseerde vooruitgang. De afspraak staat alvast genoteerd in onze agenda, mevrouw de minister!

De opinie van Michel Magis, Raadgever van het Directiecomité en de raad van bestuur van de Brailleliga en lid van de NHRPH

Michel Magis tijdens de persconferentie van minister Lalieux

Wat vindt u van het federaal actieplan?

Ik vind het eerst en vooral positief dat er een ambitieus plan ligt. Dat stuurt een goed signaal op politiek niveau voor personen met een handicap.

Ik ben ervan overtuigd dat een beleid voor personen met een handicap alleen doeltreffend kan worden ontwikkeld via een transversale benadering van de handicap. Dit betekent dat acties voor personen met een handicap niet alleen moeten uitgedacht en ontwikkeld worden door de ministers die bevoegd zijn voor het beleid inzake handicap, maar door elk van

de ministers in hun eigen beleid, binnen elke deelstaat en tussen de verschillende deelstaten. Het federale actieplan handicap is een stap in die richting en biedt zonder twijfel een zeer belangrijk aanvullend instrument voor inclusie.

Een derde positief element is dat de minister bereid is nauw samen te werken met zowel de NHRPH, waarin de sector met inbegrip van de Brailleliga is vertegenwoordigd, als met Unia (voorheen het Centrum voor Gelijke Kansen). Die laatste is de overheidsinstantie die belast is met het toezicht op de toepassing van het VN-Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap.

Waar zou u in het bijzonder op letten?

Dit plan beperkt zich logischerwijs tot de federale bevoegdheden. Maar we weten natuurlijk dat verschillende bevoegdheden bij de regio's en gemeenschappen liggen. Ik zal veel aandacht besteden aan het tweede deel (interfederale strategie 2021-2030) waarover overleg wordt gepleegd met de deelstaten. Een van de belangrijke punten daarbij is de oprichting door mevrouw Lalieux van een Interministeriële Conferentie (IC) Handicap die alle beleidslijnen over handicap rond de tafel wil brengen.

Daarnaast bevat het plan engagementen en kernmaatregelen, maar de sector verwacht dat elke maatregel vergezeld gaat van een regelmatige, concrete en meetbare planning en evaluatie.*

Welke maatregelen uit het plan springen in het oog?

Er zijn er veel! Ik zou misschien willen wijzen op de thematiek van de toegankelijkheid, die voor blinde en slechtziende personen van cruciaal belang is. Het federaal actieplan handicap stelt een hele reeks maatregelen voor in verband met toegankelijkheid, waaronder gebouwen, treinen en stations, bankdiensten, websites, verkiezingsprocessen, etc.

Net zoals het actieplan handicap, doet de Brailleliga er alles aan om haar missies – begeleiding, sensibilisering en ondersteuning van onderzoek – te vervullen. Daarvoor ontvangt ze ongeveer 20% subsidies, oftewel voldoende om 1 dag op 5 te functioneren. De rest van de financiering komt van de inkomsten van activiteiten maar vooral van jullie giften en legaten. Help ons om 5/5 aanwezig te kunnen zijn bij onze leden. Doe een gift met mededeling "5d/5" op het rekeningnummer BE11 0000 0000 4848. Van harte bedankt.

* De opinie 2021/25 van de NHRPH, gewijd aan het federaal actieplan handicap, is na te lezen op <http://ph.belgium.be/nl/adviezen/advies-2021-25.html>

ENKELE VRAGEN AAN KARINE LALIEUX

Als minister bevoegd voor personen met een handicap, is Karine Lalieux belast met het ontwerp en de uitvoering van het federaal actieplan handicap. Wij stelden haar enkele vragen hierover.

Mevrouw de minister, het is nu twaalf jaar geleden dat België het Verdrag van de Verenigde Naties inzake de rechten van personen met een handicap heeft geratificeerd. Op welke manier zal uw actieplan een keerpunt betekenen in de toepassing van de principes van het Verdrag door de Belgische Staat?

Dit plan is een keerpunt voor de manier waarop we naar de handicap kijken in onze samenleving. Het moet duwen in de richting van een paradigmaverschuiving en doen overgaan in een sociale benadering van de handicap, zoals bepleit in het VN-Verdrag.

Zoals ik vaak zeg, en zoals het Verdrag ook stelt, is het niet aan personen met een handicap om zich aan te passen aan onze samenleving, maar aan onze samenleving om zich aan te passen aan de handicap. Het federale plan is gebaseerd op deze

overtuiging, die door alle leden van de regering wordt gedeeld.

Is ons land de kampioen van inclusie voor personen met een handicap? Verre van. Je hoeft maar naar een paar cijfers te kijken om dat te zien. Het is schrijnend om vast te stellen dat bijvoorbeeld de arbeidsparticipatie van personen met een handicap in de federale overheidsdienst slechts 1,22% bedraagt. Of dat in 2021 het risico op armoede en sociale uitsluiting

Khadija Tamditi, blinde medewerkster bij de Brailleliga, legt uit aan de minister hoe een brailleleesregel werkt

voor mensen met een handicap nog steeds 30,5% bedraagt, tegenover 15,3% voor de rest van de bevolking.

Er is dus nog werk voor de boeg. Maar dit plan zal ons in staat stellen een aantal zeer krachtige en concrete maatregelen uit te voeren, met precieze doelstellingen, om de situatie en het dagelijkse leven van personen met een handicap te verbeteren.

Maar we hebben natuurlijk niet op dit plan gewacht om in actie te komen! We hebben de inkomensvervangende tegemoetkoming (IVT) verhoogd, die tegen 2024 met bijna 20% zal zijn gestegen. Wij hebben de prijs van de liefde afgeschaft. We hebben de leeftijd voor toegang tot de IVT en de integratietegemoetkoming (IT) verlaagd tot 18 jaar, etc.

En 2021 blijft ook het jaar van de opname in onze grondwet van artikel 22 ter, waarin eindelijk wordt vastgelegd dat "iedere persoon met een handicap recht heeft op volledige inclusie in de samenleving, met inbegrip van het recht op redelijke aanpassingen".

We zitten op het goede spoor. Het federaal actieplan handicap geeft

ons het vereiste kader om het werk verder te zetten.

Samen met de sector (NHRPH en Unia) en de ambtenaren die in elke overheidsdienst bevoegd zijn voor het opvolgen van de thematiek handicap, hebben we de actieterreinen afgebakend. Vandaag gaan we de uitvoeringsfase in.

Het plan bevat 145 maatregelen, waaronder 46 kernmaatregelen. Als u een "top 3" van deze maatregelen moest kiezen, welke zou dat dan zijn?

Het is niet makkelijk om uit het hele plan drie maatregelen te kiezen, omdat elke actie is uitgedacht en uitgeschreven om te voorzien in een behoefte die door de sector is aangegeven. Ik zou niet durven vooruitlopen op het belang van een maatregel of een andere, aangezien sommige maatregelen betrekking hebben op principes en andere een zeer reëel, zeer concreet effect hebben op het dagelijks leven van mensen.

We komen net uit het opstellen van de begroting voor 2022, en je zal zien dat de regering zich duidelijk heeft gepositioneerd door aanzienlijke middelen vrij te maken voor de uitvoering van de eerste

kernmaatregelen van het actieplan handicap.

Ten eerste wordt de prijs van arbeid verlaagd dankzij de 29 miljoen euro die tijdens de begrotingsgesprekken beschikbaar is gesteld. De regering had beloofd dit te doen en komt haar belofte ook na.

Toegankelijkheid is ook een belangrijk punt: iedere burger moet zich kunnen verplaatsen zoals hij of zij wil om onafhankelijk te kunnen leven. Een handicap mag niet erger worden gemaakt door de ontoegankelijkheid van bepaalde gebouwen of het openbaar vervoer.

Deze ontoegankelijkheid kan gevolgen hebben voor de vrijetijdsbesteding, de werkgelegenheid, het risico van isolement, etc. De regering heeft al 47 miljoen euro uitgetrokken voor de toegankelijkheid van de stations,

■ Toegankelijke treinen

een maatregel die door minister Georges Gilkinet zal worden uitgevoerd. Ook de overheidsgebouwen moeten toegankelijker worden gemaakt, en wij zullen daar samen met Mathieu Michel aan werken.

Als fysieke toegankelijkheid een probleem is, is toegang tot informatie dat ook. Ook vandaag nog is het gebrek aan toegang tot rechten te sterk aanwezig. Deze plaag zou kunnen worden teruggedrongen indien de informatie toegankelijker en begrijpelijker zou zijn voor de gehele bevolking. Daarom zal de strijd tegen de digitale kloof moeten worden opgevoerd.

Met de middelen die in de begroting zijn uitgetrokken, zullen wij maatregelen nemen om de websites van overheidsinstanties toegankelijk te maken. Er zal meer en beter gebruik worden gemaakt van "gemakkelijk te lezen en te begrijpen", en een gebarentolkdienst ligt ook op tafel.

Werkgelegenheid is en blijft cruciaal. Bestaanszekerheid, erkenning van de eigen plaats in de samenleving en emancipatie komen ook voort uit de kans om een baan te hebben. Het plan wil optimale

omstandigheden creëren om de werkgelegenheidsgraad van personen met een handicap te verhogen. Op het niveau van de federale overheidsdienst zal minister Petra De Sutter erop toezien dat alles in het werk wordt gesteld om het inzetbaarheidsquota van 3% voor personen met een handicap te halen en om meer gebruik te maken van sociale werkplaatsen.

Tot slot wil ik nog iets zeggen over het werk dat gedaan wordt om de dienstverlening van het Directiegeneraal Personen met een handicap (DG Han) te verbeteren. Ik ben ter plaatse geweest in de kantoren van DG Han en ken de moeilijkheden die de begunstigten en het personeel ondervinden. In nauwe

samenwerking met de administratie zullen wij binnenkort een plan voorleggen dat ons in staat zal stellen beter in te gaan op de vragen van de burgers, de niet-uitoefening van rechten beter te bestrijden en doeltreffender aan de zijde te staan van personen met een handicap.

In een transversaal en collegiaal perspectief is de hele regering betrokken bij de uitvoering van het actieplan, met de steun van de NHRPH en Unia. U bent belast met het toezicht op de uitvoering. Hoe gaat u dit toezicht organiseren?

Ik zal tijdens deze legislatuur uiteraard waakzaam zijn voor de uitvoering van het plan. Ik zal eind 2022 een eerste, tussentijds verslag

Enkele maatregelen uit het plan

- Sociale bescherming: moderniseren van het evaluatieproces voor de handicap door het multidisciplinaire karakter ervan te versterken.

- "Prijs van de arbeid": hervorming van de berekening van de integratietegemoetkoming (IT), ontwerp van een simulatie-instrument voor de effecten van de cumulatie van IT/IVT met het arbeidsinkomen.

- NMBS: naast de fysieke toegankelijkheid moet het aanbod aan menselijke assistentie worden uitgebreid, met flexibelere reserveringstijden, assistentie in geval van werken en omleidingen, etc.

- Digitale toegankelijkheid: de websites en toepassingen van federale overheidsdiensten laten voldoen aan de normen, de toegankelijkheid van draagbare betaalterminals met enkel een touchscreen verbeteren.

indienen. En natuurlijk kom ik in 2024 terug met een volledig verslag over alle vooruitgang en vorderingen die zijn gemaakt.

Tijdens het einde van het jaar wordt door het Federaal Netwerk Handicap een echte monitoring uitgevoerd. Dit netwerk verenigt de aangewezen contactpunten in de strategische eenheden van de federale overheidsdiensten, federale administraties, en (semi-) overheidsbedrijven. Deze monitoring bestaat hoofdzakelijk uit het documenteren van de middelen die nodig zijn om deze maatregelen uit te voeren, het beschrijven van de verwachte resultaten en het collectief vastleggen van een tijdschema voor de uitvoering.

Waarom wordt dit plan niet opgenomen in een "handicapwet", zoals gevraagd door de NHRPH?

We hebben al veel nationale en internationale regelgeving, maar dat garandeert nog niet dat die doeltreffend en efficiënt is. Wat ik interessant vind aan dit plan is dat het samen met de sector is opgesteld en dat elk van de bevoegde ministers zich ertoe heeft verbonden de maatregelen die onder hun bevoegdheid vallen, uit te voeren. Met andere woorden, voor

elk van de maatregelen in het plan wordt duidelijk aangegeven welke minister verantwoordelijk is voor de uitvoering ervan.

Het tijdschema is bekend - het gaat om het plan 2021-2024 - dus zal het makkelijk zijn om de opvolging te analyseren. En laten we niet vergeten dat voor de uitvoering van bepaalde maatregelen een juridisch mechanisme moet worden ingesteld, of het nu gaat om een wet, een koninklijk besluit, een ministerieel besluit of een circulaire... dus laten we er niet nog meer gewicht aan toevoegen. Dit plan werd goedgekeurd in de Ministerraad, gepresenteerd en besproken in het parlement. Ik denk dat de regering zich verantwoordelijk voelt voor de goede uitvoering ervan.

Veel van de bevoegdheden inzake personen met een handicap vallen onder de gewesten en gemeenschappen. Hoe zal het federale actieplan aansluiten op het beleid dat op andere bestuursniveaus wordt gevoerd?

Mijn doel is alle politici te kunnen betrekken bij de verdediging van de rechten van personen met een handicap en bij het tot stand brengen van een meer inclusieve samenleving. Daarom hebben mijn team en ik in twee fasen gewerkt.

Enerzijds was er de uitwerking van het federaal actieplan handicap. Dit was mijn prioriteit omdat ik een voorbeeld wilde stellen, om te laten zien dat de federale regering aandacht had voor deze zaak en maatregelen voorstelde om de obstakels voor personen met een handicap te verminderen.

Anderzijds, en dit is waar ik vanaf nu aan werk, wordt een netwerk met de deelstaten voorbereid. Het is immers geen geheim dat de bevoegdheid inzake handicap een geheel van versnipperde bevoegdheden is.

Van nu af aan ben ik van plan om samen met de deelstaten een gemeenschappelijke interfederale strategie uit te werken voor een periode tot 2030.

Samen zullen wij vooruitgang boeken en daarvoor rekenen wij op de Interministeriële Conferentie, waarvan we intussen al enkele jaren niets meer hebben gehoord. Ik ben van plan om deze Interministeriële Conferentie in de komende maanden nieuw leven in te blazen. Ik weet dat dit een grote vraag is van de sector: ik maak er vandaag mijn prioriteit van.

Karine Lalieux bij de Brailleliga

Op 26 augustus onthulde Karine Lalieux haar "federaal actieplan handicap" tijdens een persconferentie die op haar verzoek werd georganiseerd in het hoofdkantoor van de Brailleliga in Sint-Gillis. Al onze medewerkers hebben er alles aan gedaan om de minister, haar staf en de aanwezige journalisten bewust te maken van de visuele handicap. Zo ontdekte Karine Lalieux hoe een werkpost werd aangepast, en daarna zette ze een blinddoek op om gewapend met een witte stok ons mobiliteitsparcours te testen. Ze bezocht ook de BrailleShop, de bibliotheek en de opnamestudio van de Brailleliga.

Karine Lalieux test het mobiliteitsparcours van de Brailleliga

BLIND MUZIKAAL TALENT

In deze editie stellen we graag een Belgisch, muzikaal duoportret voor: Daisy Opdebeeck en Lou Boland. Beiden zijn blind, houden van muziek en raakten bekend bij het grote publiek door hun deelname aan een talentenjacht op tv. Een gedachtewisseling over de rol die muziek speelt in hun leven.

Wat betekent muziek voor jou?

L: Muziek is mijn leven. Ik maak muziek om vrienden te maken en om een publiek gelukkig te maken. Daar hou ik van. (Nvdr. ontdek meer over de muziek van Lou op www.loub.be)

D: Het kan cliché klinken, maar muziek, en dan in het bijzonder zingen, betekent alles voor mij. Als kind was ik al geboeid aan het experimenteren met piano en zang. Dat is een leuke combinatie want zo kan ik mezelf vaak begeleiden. Muziek is voor mij nog steeds een passie, hobby en sinds enkele jaren ook een fijne bijverdienste. Van zingen ooit volledig mijn beroep maken is natuurlijk een droom.

Speelt je visuele handicap een rol in je muzikale carrière?

L: Ik heb het syndroom van Morsier, een aanlegstoornis van de hersenen. Daardoor ben ik niet alleen blind maar kan ik ook niet ruiken. Ik vertrouw dus volledig op mijn gehoor en de tastzin, en dat werkt: al van kinds af aan zong ik altijd op de juiste toon. Dankzij de hulp van mijn ouders ben ik ook maximaal zelfstandig kunnen worden.

Lou ontdekte heel wat hulpmiddelen tijdens BrailleTech, de jaarlijkse Technologiweek van de Brailleliga

D: Ik koppel muziek en mijn handicap eigenlijk niet echt aan mekaar. Ik denk dat ik net zo zeer gepassioneerd zou zijn geweest door muziek mocht ik niet blind zijn geweest. Muziek is gewoon iets wat onlosmakelijk bij mij hoort.

Jullie namen beide deel aan een talentenjacht, hoe was dat?

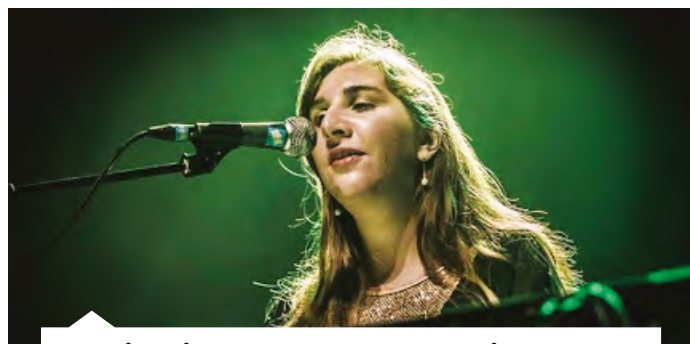
L: The Voice was heel fijn (nvdr. Lou nam deel aan het 9e seizoen van The Voice Belgique op de Franstalige zender RTBF in 2021). Ik deed niet mee om per se te winnen, maar vooral om er veel vrienden te maken. Ik was dan ook zo verrast toen mijn coach Henri PFR voor mij 'buzzde'. Het was een boost voor mijn zelfvertrouwen en gewoon een fantastische ervaring om met anderen te zingen, op het podium te staan, en zeker toen ik werd verrast met een bezoek van mijn therapeute in psychomotoriek, Joëlle.

D: Mijn deelname aan Belgium's Got Talent (BGT – nvdr. Daisy nam in 2019 deel aan BGT op de Nederlandstalige zender VTM) heb ik als heel fijn ervaren. Ik heb er heel goede en toffe reacties op gekregen en uiteraard bracht het me ook weer heel wat podiumervaring en stressbestendigheid bij. Daarnaast heb ik ook weer wat nieuwe muzikale contacten kunnen leggen, wat ook altijd handig is natuurlijk.

Hoe heb jij de lockdown en coronaperiode ervaren?

L: Ik vond het een vreselijke periode, niet alleen omdat er geen concerten waren, of dat je je geliefden moeilijker kon zien... maar ook net uit schrik om corona op te lopen. Het leek soms wel of het einde van de wereld was begonnen.

D: Uiteraard was dit, zoals voor alle artiesten denk ik, een heel frustrerende periode. Net voordien nam ik deel aan BGT en de optredens stroomden eind 2019 echt binnen. En plots viel dat allemaal stil. Maar aan de andere kant heb ik die periode ook wel echt positief kunnen benutten. Ik ben erin geslaagd om mijn eigen website en facebookpagina op te starten en bij te werken, en ik kon ook verder schrijven aan het komende album.

Daisy in haar element: zingend achter de piano

Wil je nog een boodschap kwijt voor onze lezers?

L: Je vous kiffe! (ik hou van jullie!)

D: Bij interesse in mijn muziek kan je altijd een kijkje nemen op mijn website www.daisyopdebeeck.be of vooral ook op mijn Facebookpagina.

DEUGDDOENDE ONDERSTEUNING

Tijdens de herfstvakantie organiseerde de Brailleliga een verblijf in Diest om families van kinderen met een visuele handicap te ondersteunen. Tijd dus om even stil te staan bij het belang van de mentale gezondheid van de familieleden en dichte vrienden van personen met een visuele handicap.

Dag in dag uit leven met de visuele handicap van een echtgenoot, kind of familielid is niet altijd makkelijk. Hen helpen om hun zelfstandigheid te verwerven of te herwinnen of hen bijstaan in alle aspecten van het dagelijks leven kan een ouder, koppel, broer of zus of vriend heel wat energie kosten. In sommige gevallen kan dit zelfs leiden tot een vorm van lichamelijke of geestelijke uitputting, isolement of desinteresse in de gezins-, school- of beroepssituatie. De geestelijke gezondheid van mantelzorgers is van cruciaal belang, zowel voor henzelf als voor het welzijn van de persoon met een handicap. Want om goed voor anderen te kunnen zorgen, is het belangrijk om aan onszelf te

denken: door aandacht te geven aan zelfontplooiing en door onszelf adempauzes te gunnen, kunnen we onze batterijen weer opladen en een situatie vermijden waarin we ons uitgeput voelen en niet meer kunnen functioneren.

De sleur doorbreken: hoe pak je dat aan?

Katrien Sterkendries was aanwezig tijdens de ondersteuningsweek als psycholoog gespecialiseerd in de visuele handicap bij kinderen: "Als je ergens middenin zit, is het allemaal goed en wel om te zeggen dat je wat tijd voor jezelf moet nemen. Maar los van het feit dat het nodig is, is de belangrijkste vraag waarmee mantelzorgers worden geconfronteerd: is het mogelijk?

En daar zien we hoe belangrijk het is om een goed netwerk te hebben of op te bouwen, en om steun en oplossingen te zoeken, voordat je je overweldigd voelt."

Psychologe Katrien Sterkendries gaf deskundige toelichting tijdens de ondersteuningsweek

Even een stapje terug doen

In samenwerking met het oog-revalidatieteam van het UZ Leuven, bood de Brailleliga 5 gezinnen een ondersteuningsmoment en een luisterend oor tijdens de herfstvakantie. Ze werden ontvangen in een ontspannen, ongedwongen en vriendelijke sfeer door een multidisciplinair team waaronder een psycholoog, maatschappelijk assistent, ergotherapeuten, jobcoach, adviseurs voor technische hulpmiddelen en specialisten van verschillende instanties. Bovendien deelden 4 ervaringsdeskundigen, jongeren met een visuele handicap, hun verhaal over hoe hun leven met ups en downs is verlopen. Deze nieuwe activiteit werd gratis georganiseerd voor ouders en broers en zussen van kinderen tussen 6 en

13 jaar die lid zijn van de Brailleliga. Onze verschillende terreindiensten detecteerden een duidelijke noodzaak voor dit initiatief, dat tijdelijk was opgeschort omwille van de pandemie.

Concreet ontfermde ons team zich over het kind met een visuele handicap en diens broer(s) of zus(sen), terwijl de ouders even konden uitblazen, ontlast van hun dagelijkse taken. Groepsgesprekken onder toeziend oog van een psycholoog gaven hen de mogelijkheid, indien ze dat wensten, om hun verhaal te vertellen. De gescheiden activiteiten werden afgewisseld door gezamenlijke activiteiten waarbij de ouders konden ontdekken wat hun kind had bijgeleerd. Op het programma stonden onder andere: ouder-kindyoga, knutselactiviteiten, een bezoek aan het mijnmuseum in Beringen, een workshop over ICT en hulpmiddelen, een speeltheater, een wandeling met ezels, etc. kortom: even de gedachten verzetten met het hele gezin.

Knutselen maar!

Het doel was om iedereen te laten genieten van de tijd met zijn of haar geliefden en om de weg vrij te maken in de zoektocht naar een beter evenwicht. Dat terwijl er naar hen geluisterd werd, en ze konden rekenen op steun en een gepersonaliseerde omkadering.

Marie Jaspard, een psychologe die vertrouwd is met de visuele handicap, leidde een groepsgesprek tijdens het verblijf. Ze legt uit hoe het delen van ervaringen een ouder van een kind met een handicap kan opluchten: "In een groepsgesprek is er ruimte om ideeën uit te wisselen, te discussiëren en te praten zonder enige resultaatverplichting. Het idee is om ervaringen te delen met mensen in gelijkaardige situaties, zonder beperkingen en met de zekerheid dat er naar je geluisterd wordt. Het is een gelegenheid om de weg te openen naar milde communicatie of oefeningen in eigenwaarde. Het is ook een moment om te ontdekken wat andere ouders doen om te helpen en om na te denken over hun eigen ervaringen om manieren te vinden om meer evenwicht te bereiken. Tenslotte is het een manier om tot rust te komen: vaststellen dat je ervaringen er mogen zijn en dat je moeilijkheden erkend worden."

Katrien heeft het ook over evenwicht: "De visuele handicap kan betekenen dat het gezin zich meer dan eens moet aanpassen. Ofwel omdat de visuele aandoening evolueert, ofwel omdat het kind ouder wordt. Het blinde of slechtziende kind blijft geen kind. Zij maken fasen van regressie door voor ze een zekere stabiliteit (terug)vinden. En dat heeft gevolgen voor hun familie en vrienden in elke fase: adolescentie, behoefte aan intimiteit, studie, werk, verhuis, woonzorgcentrum, etc."

"En in die context moet een broer of zus ook natuurlijk zijn of haar plaats vinden," vult Marie aan. "Het is best om aandachtig te blijven voor de broer of zus die zich afwijzend opstelt en een noodkreet zou kunnen laten zien (jaloezie, geweld, schooluitval...) maar ook voor een 'modelkind' (geen problemen willen veroorzaken, zich schuldig voelen, te veel verantwoordelijkheden op zich nemen...). Maar ouders kunnen gerust zijn. We zien ook geweldige dynamieken ontstaan waarin gezinnen onvermoede hulpbronnen ontdekken."

Ben je op zoek naar ondersteuningsoplossingen voor een andere levenssituatie? Neem een kijkje in het artikel over mantelzorgers op pagina 27.

HULP VOOR HULPMIDDELEN

Op welke ondersteuning kan een blinde of slechtziende persoon rekenen voor aangepaste technische hulpmiddelen? We gaan te rade bij ons Multidisciplinair Team (MDT), Informatiedienst voor technische aanpassingen (IDTA) en Dienst begeleiding en hulp in het dagelijkse leven (DBH).

Wat kan een hulpmiddel betekenen voor iemand die blind of slechtziend is?

Mensen willen vooral hun zelfredzaamheid verhogen en meer kunnen participeren aan de maatschappij. Door de verplaatsingsproblemen ten gevolge van de visuele handicap zitten mensen vaak thuis, een effect dat recent nog versterkt werd door de pandemie. Een technisch hulpmiddel kan hen dan helpen om in grotere mate deel te nemen aan de maatschappij door bijvoorbeeld op de hoogte te zijn van wat er in de wereld gebeurt, door actief te zijn op sociale media of door zelf hun administratie of geld te kunnen beheren.

Welke soort vragen behandelen jullie zoal?

Dat is heel uiteenlopend, maar

blinde en slechtziende personen zijn vaak op zoek naar oplossingen om te lezen, huiswerk op te volgen, bij huishoudelijke taken, persoonlijke verzorging, administratieve en financiële verrichtingen... Een hulpmiddel kan hen daarbij helpen. Soms doen we een aanvraag voor een tussenkomst voor een hulpmiddel via het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH). Soms krijgen we vragen van een cliënt die al een hulpmiddel heeft en een bepaalde, nieuwe functionaliteit wil gebruiken, soms komt er ook een vraag via een extern kanaal, bv. van een rusthuis dat zelf een hulpmiddel wil aanschaffen... In de meeste gevallen helpen we iemand verder door het uittesten van verschillende hulpmiddelen in de demozaal bij ons in Brussel. Daar hebben we immers

een zeer uitgebreid gamma aan hulpmiddelen staan. Sommige vragen kunnen dan weer zeer eenvoudig afgehandeld worden aan telefoon. Andere vragen zijn dan weer technisch zo gecompliceerd dat we de hulp inroepen van leveranciers of firma's die het toestel of de software in kwestie leveren.

Wie is op zoek naar welke hulpmiddelen?

Recent zijn vooral de meer gesofisticeerde hulpmiddelen in trek: (hoe werken met) gsm, smartphone, tablet, Daisyspeler... En die vragen krijgen we van alle soorten mensen. Elke persoon met een visuele handicap, ongeacht leeftijd, afkomst of socio-economische achtergrond kan op een bepaald moment een hulpmiddel nodig hebben.

Zijn de vragen realistisch?

We moeten de verwachtingen soms wel wat temperen. Een hulpmiddel blijft wat het is: een hulp-middel. Het zal de situatie meer comfortabel maken, maar het zal de handicap nooit wegnemen noch het probleem volledig oplossen. Het is wel zeer belangrijk om voldoende tijd te nemen om samen met de cliënt op zoek te gaan naar het meest geschikte hulpmiddel. Want een moeilijk te gebruiken toestel belandt

sowieso in de kast en dan is de persoon geen stap verder.

Volgen de cliënten jullie advies?

De meeste mensen staan heel erg open voor ons advies. Het is wel zo dat mensen die het moeilijk hebben met de verwerking en aanvaarding van hun handicap, soms moeite hebben met hulpmiddelen die de ernst van hun handicap sterker benadrukken. Zo zijn er mensen die quasi niets meer zien en blijven vasthouden aan een beeldschermloep terwijl een voorleestoestel een veel betere optie zou zijn voor hen. Maar als ze voor dat toestel gaan, geven ze het visuele eigenlijk op. Het ligt vaak erg gevoelig om toe te geven dat hun handicap ernstiger wordt.

Heeft iedereen recht op financiële tussenkomst?

Het VAPH hanteert strikte criteria: je valt erbinnen of niet. Daarom is het cruciaal om bijvoorbeeld je handicap te laten erkennen voor je 65 jaar wordt. Personen bij wie de handicap pas daarna wordt vastgesteld kunnen namelijk geen beroep doen op financiële ondersteuning door VAPH. Voor hen kan het Zoëfonds, een opgedragen fonds van de Brailleliga, wel tussenkomen. Concreet gaat het om maximaal 50% van het totale bedrag van de aankoop, met

een maximum van 300 euro voor de aankoop van een tablet en 400 euro voor een smartphone. En als de bijdrage van het fonds ontoereikend is, kan altijd gebruik worden gemaakt van tweedehands of gereviseerd materiaal, kan er een beroep worden gedaan op het OCMW, etc.

Daarnaast zijn er ook mensen die nog niet lang genoeg in België verblijven om recht te hebben op tussenkomst of mensen die nog net te goed zien waardoor ze buiten de criteria vallen. In elk geval dienen wij een zo goed mogelijk onderbouwd dossier in bij het VAPH. Dat gebeurt op basis van een grondig multidisciplinair onderzoek waarbij onder andere het visueel functioneren van de cliënt onder de loep wordt genomen en bevraagd. Als de vraag afgekeurd wordt, bekijken we samen met de cliënt hoe we dat kunnen aanpakken en of er eventueel fondsen binnen de Brailleliga kunnen worden aangesproken.

Hoe gaat het verder als een aanvraag is goedgekeurd?

Het VAPH betaalt dan een vast bedrag terug. Dat is gebaseerd op een referentielijst, waarbij per hulpmiddel een bedrag werd vastgelegd. Als de cliënt dus een hulpmiddel wil aankopen dat duurder is dan dat bedrag, zal die zelf het verschil

moeten betalen. Bij de aankoop van een smartphone of tablet moet de cliënt bv. hoe dan ook een deel zelf betalen. Het is dus belangrijk om op voorhand na te gaan of de cliënt hiertoe in staat is. Er zijn ook criteria bepaald voor welk hulpmiddel kan aanvragen (bv. tot een bepaalde doelgroep behoren), sommige hulpmiddelen kunnen ook niet gecombineerd worden met andere, etc.

Wat is de meerwaarde om aan te kloppen bij het MDT van de Brailleliga?

Ons MDT behandelt enkel vragen over hulpmiddelen voor een visuele handicap. Waar andere MDT's een brede kennis hebben over alle handicaps, hebben wij net een zeer actuele en diepgaande expertise op het domein van visuele handicap. Daardoor kunnen we een gefundeerd advies geven en is de kans groter dat de cliënt uiteindelijk het juiste hulpmiddel bekommt.

De jaarlijkse Technologiweek BrailleTech is een ideale gelegenheid om vragen te stellen aan ons MDT/IDTA

NIEUWS VAN DE SOCIALE DIENST

Rechten van personen met een handicap, sociale diensten en hulp aan personen, mobiliteit, toegankelijkheid... Hier vind je beknopte en praktische informatie, gericht op de visuele handicap, en maatregelen die een belangrijke impact hebben op het sociale leven van onze leden.

Integratietegemoetkoming (IT): 'Prijs van de arbeid' vermindert

Zoals eerder aangehaald in het dossier over het actieplan handicap, wil de regering de berekening van de IT hervormen. Personen met een handicap die werken, dreigden immers een deel van hun IT te verliezen, een fenomeen dat ook wel de 'prijs van de arbeid' genoemd wordt. Het plafond voor toegelaten inkomsten wordt nu opgetrokken van 23.000 euro tot 63.000 per jaar. Bijna 50.000 Belgen zouden op deze manier een hoger inkomen genieten.

Verhoging interventiedrempels verwarmingstoelage

Wie zich in een financieel moeilijke situatie bevindt, kan elk jaar een korting krijgen op de

verwarmingsfactuur van het Sociaal Verwarmingsfonds voor facturen van volgende brandstoffen: huisbrandolie (mazout) in bulk of aan de pomp, lamppetroleum (type c) aan de pomp, bulkpropaangas (aan huis geleverd, niet in flessen). Sinds 1 september 2021 werden de interventiedrempels voor de verwarmingstoelage verhoogd. Voor alle aanvragen ingediend vanaf 1 september 2021 mag het jaarlijks belastbare bruto-inkomen van het huishouden het bedrag van € 20.356,30 verhoogd met € 3.768,51 per persoon ten laste niet overschrijden. Indien je denkt recht te hebben op steun van het Sociaal Verwarmingsfonds, moet je contact opnemen met het OCMW van je gemeente binnen de 60 dagen na de levering.

Verlenging duur mantelzorgverlof

Vanaf 1 september 2021 werd de maximale duur voor mantelzorgverlof verlengd, anders gezegd kunnen werknemers die het statuut van mantelzorger hebben, langer mantelzorgverlof nemen. De volledige schorsing van prestaties kan nu 3 maanden duren (vroeger 1 maand) en vermindering van prestaties 6 maanden (vroeger 2).

NMBS: assistentie reserveren

Tot voor kort was de reservatie van assistentie enkel mogelijk via een aanvraagformulier op de website of via telefoon met de klantendienst (tussen 7u en 21u30). Sinds enkele maanden is het nu ook mogelijk om assistentie te reserveren via chat op de sociale mediakanalen van de NMBS, namelijk Facebook, Twitter, Whatsapp en Instagram. De uren waarop deze dienst beschikbaar is zijn nu ook iets uitgebreider:

Assistentie aanvragen kan nu ook via sociale media

van 6 tot 22 uur. Daarnaast is het tussen 9u en 17u ook mogelijk om assistentie te reserveren via de chat op de pagina van de website www.belgiantrain.be: 'reizigers met beperkte mobiliteit'. Daar kan je als klant ook je scherm delen, zodat iemand je kan assisteren om het aanvraagformulier in te dienen.

VLAANDEREN

Vlaams zorginvesteringsplan investeert in persoonsvolgend budget

Elke aanvraag voor een persoonsvolgend budget wordt beoordeeld op basis van verschillende criteria. 'Hoogdringendheid' is er daar één van. Mensen met de meest dringende zorgnood worden in prioriteitengroep 1 geplaatst. Momenteel moeten deze mensen minstens drie jaar wachten op een budget, ondanks het feit dat hun noden erg acuut zijn. Nu zullen mensen die sinds 2020 of vroeger in deze groep staan te wachten, dit jaar nog een budget toegekend krijgen. Meer specifiek gaat het om 2.690 mensen die eindelijk perspectief krijgen. Daarnaast komen er extra middelen vrij om de groep automatische toekenningsgroepen jaarlijks van een budget te kunnen voorzien.

SOCIALE (VER)DIENST(EN)

In ons vorige nummer ging het al even over het niet-gebruik van sociale rechten of 'non-take up'. De rechten van een persoon met een visuele handicap zijn helaas nog altijd niet automatisch gegarandeerd en toegekend. De persoon in kwestie moet er zelf de nodige stappen voor ondernemen. Gelukkig zijn er onze maatschappelijk assistenten die hen helpen om gebruik te maken van hun rechten.

Onze maatschappelijk assistenten maken je wegwijs in alle administratieve rompslomp

Het doel van onze Sociale dienst is om onze leden te helpen bij de administratieve procedures om de rechten te verkrijgen waarvoor zij in aanmerking komen. Dit is het geval van zodra ze zich bij de

Brailleliga laten registreren, maar het geldt ook daarna, wanneer zich veranderingen in de situatie of de wetgeving voordoen. Laten we even een kijkje nemen naar enkele recente ervaringen (de namen van onze leden zijn aangepast om anonimiteit te verzekeren), verteld door onze maatschappelijk assistenten (MA).

In 2016 ontving Suzanne een beslissing van de FOD Sociale Zekerheid die haar handicap op slechts 7 punten beoordeelde, hoewel ze meer had kunnen verwachten. Hélène Pluvinage, MA bij de Brailleliga, bood aan Suzanne te vergezellen om deze beslissing voor de rechter aan te vechten. Na een vijf jaar durende juridische strijd heeft de rechtbank haar in het gelijk gesteld en besloten haar handicap met terugwerkende kracht te herbeoordelen op 15 punten. Als gevolg daarvan kon Suzanne ongeveer 14.000 euro aan achterstallige uitkeringen terugvorderen! Zij ontvangt nu een hogere uitkering, maar ook een parkeerkaart en andere diensten waartoe ze vroeger geen toegang had.

H  l  nes stokpaardje is de tegemoetkoming voor hulp van derden, een forfaitair bedrag dat door het ziekenfonds wordt

toegekend aan arbeidsongeschikte personen die hulp nodig hebben om zich te verplaatsen en de dagdagelijkse handelingen te verrichten. Hélène vertelt ons dat de betrokkenen niet of nauwelijks op de hoogte zijn van het bestaan van een dergelijke toelage, die ongeveer 600 euro per maand bedraagt. Hélène neemt dus de taak op zich om hen te informeren en de administratieve procedures af te handelen. Onlangs, na drie maanden onderhandelen met het ziekenfonds, kon zij een uitkering van 600 euro verkrijgen voor Jean, die ook 14.000 euro aan achterstallige betalingen terugkreeg.

MA Karolien Albergs stelt vast dat het de laatste tijd steeds moeilijker wordt om de juiste erkenning te krijgen van de FOD Sociale Zekerheid. Aan de hand van bijkomende acties, zoals het heropenen van een dossier, bijkomende sociale verslagen, doktersattesten en diepgaande voorbereidingen bij de cliënten lukt het dan toch om in derde categorie te geraken of de erkenning volledige blindheid te krijgen. Onlangs hielp Karolien Julia, een oudere dame die een boete kreeg van een controleur van de NMBS. Ze kreeg een brief en werd droog doorverwezen naar het loket. Doordat ze de brief niet kon lezen, kon ze de gevolgen

niet inschatten. Door grote miscommunicatie tussen haar en de controleur hing er haar een nog grotere boete boven het hoofd. Zelf zag ze het niet haalbaar om er iets tegen te beginnen, maar door de tussenkomst van de Brailleliga werd uiteindelijk een kwijtschelding bekomen.

MA Dahlia Ameluan behaalde een belangrijke overwinning door de 20-jarige Olivier terug aanspraak te laten maken op rechten die bedoeld zijn voor personen met een handicap jonger dan 21 jaar. Het was een jaar aan de bel trekken bij de FOD Sociale Zekerheid, het kinderbijslagfonds en de mutualiteit. Maar het resultaat ligt wel in lijn met de geleverde inspanningen: Olivier heeft vijf jaar achterstallige betalingen gekregen, d.w.z. het maximaal haalbare,

wat neerkomt op 27.123 euro aan tegemoetkomingen, exclusief de toelage van ongeveer 500 euro per maand die hij nu ontvangt. De steun van een maatschappelijk assistent was des te noodzakelijker omdat deze jongere moeite heeft om zich goed uit te drukken.

Romy is een jonge vrouw die al heel haar leven hartproblemen heeft. Dit jaar kreeg ze een herseninfarct waardoor ze haar linkersicht verloor (homonieme hemianopsie). Bij haar aanvraag bij de FOD werd haar handicap erkend met 8 punten. Dankzij tussenkomst van MA Anneleen Collier konden ze het dossier terug openen zonder in beroep te gaan. In samenwerking met behandelen artsen werd een nieuw zelfredzaamheidsverslag opgemaakt. Dat resulteerde in een erkenning van 10 punten. Een lichte vooruitgang, maar vooral een geruststelling voor de cliënte dat haar handicap wel degelijk erkend wordt.

Yasamin, een blinde Irakese vrouw, kon in haar land van oorsprong niet de nodige zorgen krijgen en kwam bij haar zoon wonen in België. Ze kon rekenen op MA Anouk Plessers om haar te informeren over haar rechten. In eerste instantie was het onzeker

of Yasamin beroep zou kunnen doen op ondersteuning omdat ze nog geen 5 jaar in België verbleef. Bijkomende uitdaging was dat er maar een week tijd was om een aanvraag in te dienen bij VAPH, omdat de vrouw haar 65e verjaardag naderde.

Na heel wat navragen en uitspitten bleek dat ze wel aan één van de uitzonderingsvoorwaarden zou kunnen voldoen, namelijk dat ze naar België is gekomen omwille van medische redenen. Onze diensten stelden in slechts enkele dagen alles in het werk om het aanvraagformulier op tijd en aangetekend te verzenden. Het resultaat? Het dossier werd goedgekeurd en Yasamin komt zo in aanmerking om gebruik te maken van een witte stok, mobiliteitslessen en een GSM met spraakfunctie.

Of het nu gaat over het - eerder uitzonderlijke - recupereren van grote bedragen of het juiste advies en de juiste hulp op het juiste moment... deze voorbeelden tonen aan hoe belangrijk het werk van onze medewerkers van de Sociale dienst van de Brailleliga is.

Kleine of grote overwinningen, ze hebben een aanzienlijke impact op het leven van onze leden.

MANTELZORGERS

Ken je iemand die mantelzorger is zonder het te weten? Belangrijk, want los van een thematisch verlov waarop hij of zij aanspraak kan maken, betekent erkend zijn ook dat je steun kan vragen om je gezondheid, sociaal of professioneel leven in stand te houden.

Een mantelzorger is een “persoon die doorlopende of regelmatige hulp en bijstand verleent aan de geholpen persoon” (wet van 12 mei 2014) en helpt in hun dagelijks leven, toezicht houdt op hun gezondheid, hygiëne, comfort, het innemen van medicatie, administratie, het budgetbeheer of een luisterend oor biedt.

Je kan erkenning als mantelzorger aanvragen door een algemene aanvraag in te dienen (geeft op dit moment geen rechten), of met de toekenning van sociale rechten. Daarvoor moet je een vertrouwensrelatie of een emotionele of geografische nabijheid met de verzorgde persoon hebben opgebouwd, moet de betrokkene in België wonen en moet de

ondersteuning gratis en zonder enige formalisering (contract/officieel document of als vrijwilliger) worden verleend. Een minderjarige kan ook worden erkend.

Goed nieuws!

Sinds 1 september 2021 werd het verlov voor mantelzorg uitgebreid naar 3 maanden voltijds of 6 maanden deeltijds (koninklijk besluit van 20 juli 2021). Het kan worden opgevraagd door mantelzorgers (maximum 3 per geholpen persoon) die in de privésector of bij de overheid werken, om een familielid te ondersteunen dat in hoge mate afhankelijk is en gedurende minimaal 50 uur per maand en 600 uur per jaar. Mantelzorg dekt hulp bij het

dagelijks leven, nachtelijk toezicht, verplaatsingen, opleidings- en ondersteuningsuren of deelname aan een praatgroep en voorziet in een vervangingstegemoetkoming. Om hiervoor in aanmerking te komen, moet de mantelzorger een verklaring op erewoord indienen bij diens ziekenfonds.

Mantelzorg omvat hulp in alle facetten van het dagelijks leven

In Vlaanderen en Brussel zijn er 6 verenigingen voor mantelzorg die erkend zijn door het Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid: Steunpunt Mantelzorg, Liever Thuis LM, Samana, Ons Zorgnetwerk, Okra-Trefpunt 55+, Coponcho. Gebruikers en mantelzorgers kunnen zich gratis lid maken van zo'n vereniging. Zij verdedigen niet enkel de belangen van mantelzorgers, maar bieden ook een luisterend oor, informatie en steun. Ze organiseren praatgroepen, infosessies en overlegtafels om de behoeften

en knelpunten van mantelzorgers in kaart te brengen. Enkele organisaties beschikken ook over een hulplijn.

Hun rol is om samen met de persoon in kwestie na te denken over oplossingen en om de dialoog over de toekomst te verbeteren. Vaak zijn ziektes progressief en zal er een tijd komen dat bv. de ouders van een kind met verschillende handicaps te oud of gewoon uitgeput zullen zijn om verder te blijven zorgen. De vraag rijst dan wie die zorg kan overnemen en welke oplossingen er overwogen kunnen worden wanneer zij er niet meer zijn. Deze verenigingen kunnen helpen bij het zoeken naar antwoorden op deze moeilijke vragen, en hen wegwijs maken in deze delicate onderwerpen.

Die steun en dat advies kan nuttig zijn voor mensen die bv. snel tussen de lunchpauze door middagmaaltijden gaan geven aan een familielid in het woonzorgcentrum. Die moeten zelf alle administratieve aspecten in orde brengen, moeilijke beslissingen nemen en hebben soms geen recht op het thematisch verlof. In België zijn er volgens een schatting momenteel 12.000 erkende mantelzorgers, terwijl we in de ruimste zin van het woord 12% van de hele bevolking tot die groep zouden mogen rekenen.

NIEUWS VAN DE BRAILLESHOP

Tijdens de eindejaarsfeesten gaat de BrailleShop de speelse toer op en stelt ze je graag enkele cadeau-ideeën voor.

Geluidskubussen (2266)

In ons gamma zijn er een hele reeks spelletjes waarmee families een leuk moment kunnen beleven en tegelijk de handicap overwinnen door

enkele aanpassingen. Vier op een rij (**0154**) en Uno in braille (**1373**) zijn natuurlijk klassiekers, maar probeer ook eens voelmemo Goki (**2261**), knopen om te rijgen (**2264**), tactiele dierenlotto (**2265**), een houten bord met 12 geluidskubussen (**2266**) of buzzers (**2267**).

Voor volwassenen zijn er naast verschillende modellen van kaartspelen (waaronder in braille) ook Scrabble in grote karakters (**1720**), en in braille (**1385**) en Rummikub in grote karakters (**2329**) en in braille (**2328**).

Voor zij die op zoek zijn naar iets origineel voor de keuken, biedt Ototo®

Koken wordt een plezier met deze gadgets

enkele leuke gadgets. Met de Magic Mushroom (**2299**), een trechter in de vorm van een paddenstoel, giet je nooit meer naast de fles. Eggland (**2301**) is een eilandje om makkelijk een ei in te pocheren. Of gebruik de spaghetti tester Al Dente (**2300**) om te checken wanneer het sliertje pasta dat je aan de vislijn van het vissersmannetje hebt gehangen gaar is.

En natuurlijk ook niet te vergeten: onze kalenders voor 2022 (in A3, A4 en A5-formaat) zijn beschikbaar tot einde stock.

De BrailleShop wenst je alvast fijne eindejaarsfeesten. Van 24 december tot en met 11 januari is de BrailleShop gesloten. We zijn terug op de afspraak vanaf 12 januari 2022. Kijk voor de meest recente update over onze werking, activiteiten, beschikbare artikels en prijzen op www.braille.be/brailleshop.

RECHT OP WERK

Van 15 tot 21 november hield de Brailleliga een sensibiliseringscampagne rond tewerkstelling. Want in de praktijk blijkt dat een werkomgeving niet altijd toegankelijk is en dat er op de arbeidsmarkt vaak nog onderscheid gemaakt wordt op grond van handicap. Tijd voor actie vonden we.

Uit een bevraging van Unia (2020) blijkt dat het recht op werk op verschillende vlakken geschonden wordt. Vaak ontbreken redelijke aanpassingen en beletten ontoegankelijk vervoer, gebouwen en software de toegang tot werk. Daarnaast is er nog altijd sprake van discriminatie op de arbeidsmarkt: minder kans om aangeworven te worden door de handicap, pesterijen... Op deze manier blijkt de recente verankering van het recht op redelijke aanpassingen in de Grondwet, in de praktijk al te vaak eerder een gunst dan een recht.

Dit alles bewijst dat sensibilisering om vooroordelen over handicap aan te pakken nog steeds broodnodig is. En daar ging het

ook om in deze campagne: **Blinden en slechtzienenden zijn een meerwaarde voor je bedrijf. En je bedrijf, een echte meerwaarde voor hun zelfstandigheid.** Alleen door blinde en slechtzienende personen de moed te geven om door te zetten, hen de juiste ondersteuning op maat te bieden, werkgevers te sensibiliseren en het grote publiek de problematiek onder ogen te laten zien, kunnen we erin slagen om personen met een handicap te (re)activeren op de arbeidsmarkt. En dat het kan, bewijzen velen van onze leden:

Els (46) werkt bij de Vlaamse overheid op het Departement Werk en Sociale Economie: "Het hoger onderwijs is nog niet vertrouwd met studenten met een functiebeperking.

Er zijn nog altijd veel vooroordelen naar onze doelgroep toe als het over werken gaat, en er is veel onwetendheid. Sta op je strepen en geef de moed niet op! Op een dag krijg je een kans!”

Geert (48) werkt als ICT-medewerker voor de Arteveldehogeschool en de Odisee hogeschool: “Een visuele handicap is zeker geen voordeel maar hoeft ook geen nadeel te zijn. De arbeidsmarkt is vandaag een pak inclusiever. Het is nooit te laat om je om te scholen als je job niet meer lukt omwille van je handicap. Laat je daarvoor bijstaan door gespecialiseerde diensten, zij bestaan en leveren uitstekend werk”.

Nicky (34) werkt als customer support medewerker bij Ikea: “Natuurlijk schrijft geen enkel bedrijf dat je niet weerhouden bent omwille van je visuele handicap, maar je voelt dat wel aan. Op mijn huidige job komen collega's naar mij met vragen over mijn handicap, en zo moet het zijn. Een algemene theorie over hoe je met blinden omgaat, bestaat er niet. We zijn ook maar gewone mensen en iedere mens is anders.”

Julie (25) - hulpverlener onthaal en slachtofferhulp bij CAW De Kempen: “Ik ben ervan overtuigd dat er nog heel wat blinde en slechtziende personen worden

gediscrimineerd. Dat heeft volgens mij te maken met de vooroordelen die er zijn in de maatschappij. Ik roep daarom graag op om iedereen een eerlijke kans te geven om zijn of haar talenten te mogen benutten.”

Julie, gezicht van onze campagne, met haar blindengeleidehond Marnie

Voor de opname van de radiospot van de campagne maakte de Brailleliga gebruik van 3D-Audio. Blinde en slechtziende personen ervaren de wereld op een andere manier, vandaar de keuze voor deze nieuwe technologie die de luisteraar een complete ervaring biedt. Wil je de radiospot nog eens beluisteren? Dat kan door deze QR-code te scannen. Tip: beluister de radiospot met een koptelefoon en je zal verbaasd staan.

Alles over de campagne vind je terug op de website www.braille.be. Zit je met vragen? Aarzel niet om ons te contacteren.

VAKANTIEBOX VOOR BRAILLEKIDS (6-12)

Vakantieboeken waarmee kinderen zich zelfstandig bezighouden, zijn niet aangepast aan de noden van kinderen met een visuele handicap. Daarom creëerde de Brailleliga een eigen versie! Interview met Natalie en Greet, therapeuten bij de Dienst begeleiding en hulp in het dagelijkse leven (DBH).

We kregen regelmatig de opmerking van ouders en kinderen dat er weinig aanbod is van aangepaste kleur- en vakantieboeken. Voor kinderen met een lichtere vorm van slechtziendheid lukken sommige dingen nog wel, maar voor zwaar slechtziende en blinde kinderen bestaat er weinig. Voor peuters en kleuters zijn er wel boekjes met voelbare lijnen, maar niets aangepast aan het niveau van 6- tot 12-jarigen.

Hoe maak je een vakantieboek toegankelijk?

We moeten natuurlijk een onderscheid maken tussen de vakantiebox voor slechtziende en blinde kinderen. Enerzijds hebben we alles afgedrukt in grootdruk, en anderzijds in braille. Er zit een luister-

cd bij, en alle tekeningen zijn in reliëf, zodat de kinderen de contouren kunnen voelen. Daarvoor maken we gebruik van zwelpapier. We duwen een kleurentekening die op dat papier is afgedrukt door een speciale reliëfoven. Die doet alles omhoog komen wat zwart van kleur is.

Hup, de oven in met de reliëftekeningen!

Voor de zomerbox hebben we tekenaar Anita Engelen, die heel wat ervaring heeft op vlak van vakantieboeken, de opdracht gegeven om Louis te ontwikkelen. Dat is een jongetje dat blind of slechtziend is naargelang de versie, hij heeft een blindengeleide hond en een witte stok en vormt de rode draad doorheen het boek. Voor onze uitgaves geven we specifieke richtlijnen om de tekeningen zo simpel en effen mogelijk te maken, zonder te veel details. Daarnaast beschrijven we bij elke tekening ook wat er precies op staat en wat er te voelen is.

We hebben ervoor gekozen om ons vakantieboek niet aan te bieden in boekvorm, maar als een modulaire pakket: de Vakantiebox voor Braillekids. Het is redelijk dik door de reliëftekeningen, en het brailleschrift. Nu hebben we alle onderdelen los in een box gestoken, zodat kinderen makkelijk een activiteit kunnen uitnemen, spelen en achteraf terugsteken.

Wat vinden de kinderen terug in de Vakantiebox?

We hebben zelf onderzoek gedaan naar de inhoud van vakantieboeken, om onze box erop af te stemmen. Dat gaat van activiteiten voor het plezier tot educatief verantwoorde opdrachten. Spelletjes als ganzenbord, een luisterverhaal met enkele vraagjes,

tot een doolhof, raadsels, tips om geld te herkennen, een recept... De bedoeling is in elk geval dat de kinderen zich zelfstandig kunnen bezighouden. Voor de brailleboeken zit er ook een uitleg bij in gewone letterdruk, zodat ouders of begeleiders kunnen helpen/meespelen.

Er komt dus heel wat werk aan te pas?

Absoluut. Het is heel arbeidsintensief en tijdrovend omdat we alles zelf hebben uitgedacht, gemaakt en geprint. We werken op maat van blinde en slechtziende kinderen en creëren de boxen naargelang de vraag. Om ervoor te zorgen dat de opdrachten kloppen en relevant zijn voor onze doelgroep, hebben we bovendien enkele collega-therapeuten de Vakantiebox laten uittesten met blinddoek. Zo konden we bijvoorbeeld de juiste dikte van de reliëfliijnen bepalen. De reacties van kinderen en ouders die een box hadden gekocht waren uitermate positief. Daarom zagen we het helemaal zitten om ook een winterbox te creëren voor de kerstvakantie. Ze worden te koop aangeboden in de BrailleShop, en kosten € 15. Dat compenseert voor een deel de kostprijs om ze samen te stellen: het zwelpapier in de eerste plaats, de tekeningen, de inkt, de boxen, etc.

NIEUW IN DE SPELOTHEEK

Niets leuker dan samen een gezelschapsspel spelen tijdens de donkere winterse dagen.

In **Chop! Chop! (M21013)** wil de kat de muizen opeten, en de muizen willen de kaas opeten. Wie zet er de keuken het meest op stelten? Goed samenwerken en ambiance verzekerd met de korte spelletjes van 15 minuten.

(Her)ontdek het verhaaltje van de **3 biggetjes (M21015)** en

help ze zo snel mogelijk terug in het huisje. Maar pas op voor de wolf!

Voor de kleine sportievelingen onder ons, helpt **de loopschildpad (M21016)** om

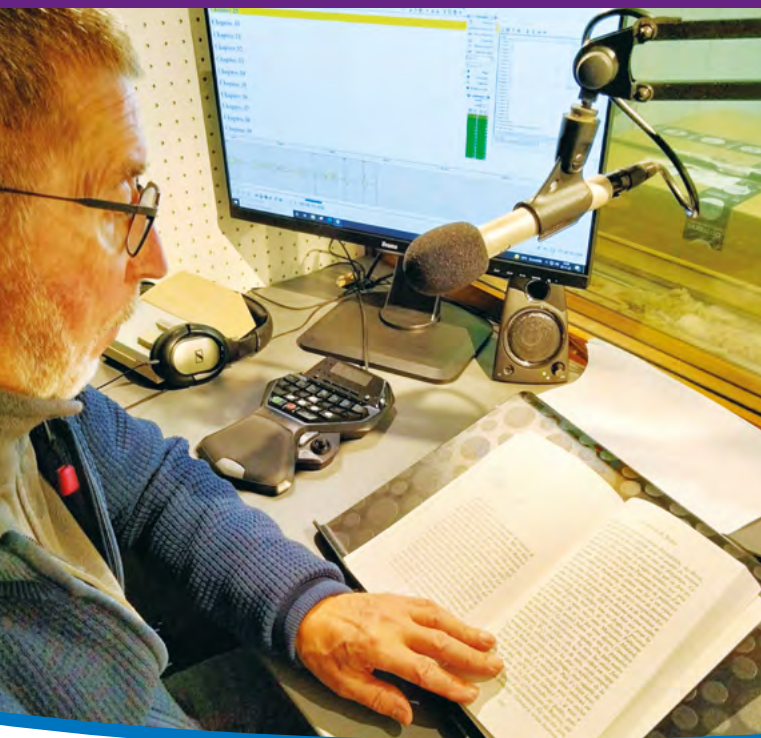
het evenwicht te ontwikkelen. Die gaat zachtjesaan vooruit naargelang de bewegingen van het kind dat op zijn rug is geklommen.

Is je honger naar spelletjes hiermee nog niet gestild? Aarzel niet om de volledige lijst op te vragen via 02 533 32 56 of via bib@braille.be

TOEGANG TOT ABC VOOR LEDEN

Het Accessible Book Consortium (ABC) is een wereldwijde dienst voor de uitwisseling van toegankelijke boeken voor personen met een visuele handicap of andere leesproblemen met gedrukte boeken. ABC wordt geleid door de Wereldorganisatie voor de Intellectuele Eigendom (WIPO) en omvat de World Blind Union (WBU), bibliotheken voor personen met een visuele handicap, auteursorganisaties, etc. Door zich bij dit netwerk aan te sluiten, biedt de bibliotheek van de

Brailleliga voortaan gratis toegang tot een virtuele bibliotheek die uiteindelijk ongeveer 600.000 titels in bijna 80 talen zal bevatten, waarvan ook 30.000 in het Nederlands. De boeken zijn beschikbaar in verschillende toegankelijke formaten waaronder Daisy, digitale braille en grootletterdruk. Om toegang te krijgen tot de bibliotheek stuur je een mailtje naar bib@braille.be om toegangscode te ontvangen, ofwel schrijf je je in via de website www.abcglobalbooks.org en selecteer je de bib van de Brailleliga om codes te ontvangen.

DAG VAN DE VRIJWILLIGER

Naar goede gewoonte vierde de Brailleliga haar 600 vrijwilligers op 5 december, internationale dag van de vrijwilliger. We bedanken onze vele helpende handen voor hun inzet, beschikbaarheid en motivatie. Tijd om deze onmisbare schakels in onze organisatie in beeld te brengen.

De Brailleliga is verheugd dat ze kan rekenen op vrijwilligers. Ze ondersteunen onze medewerkers bij de uitvoering van twee basissmissies van onze vereniging: enerzijds het begeleiden van blinde en slechtziende personen in hun dagelijks leven, en anderzijds het informeren en sensibiliseren van het grote publiek over de visuele handicap. Zonder hun waardevolle hulp zouden we veel van de diensten van de Brailleliga niet kunnen aanbieden aan blinde en slechtziende personen.

De vrijwilligers hebben zeer uiteenlopende profielen, verschillende en gevarieerde vaardigheden, maar vooral: ze tonen de bereidheid om zich ter beschikking te stellen van anderen, om steun en troost te

bieden. Daarvoor zijn we hen erg dankbaar.

De Brailleliga biedt een breed scala aan mogelijkheden voor vrijwilligers: van administratief werk tot het vervoeren en installeren van apparatuur, van het gidsen van geleide bezoeken aan de Brailleliga tot het in goede banen leiden van creatieve activiteiten. Er is voor elk wat wils.

Pierre verbetert documenten

De meerderheid van onze vrijwilligers, iets meer dan 350 mensen, lezen boeken in, thuis of in onze studio in Brussel, zoals Jean-Paul doet op de foto hierboven. Dankzij hun opname van boeken in audio-versie, hebben onze leden toegang tot lectuur. De tweede dienst van de Brailleliga waarvoor we de meeste vrijwilligers inzetten, is de Dienst vrije tijd. Of het nu gaat om het begeleiden van mensen op een excursie, het ondersteunen bij een thematische workshop, het leiden van een creatieve brailleclub of het begeleiden van culturele evenementen... bijna 120 mensen staan klaar met al hun energie en creativiteit om het leven van personen met een visuele handicap een paar uur, een dag of zelfs meerdere dagen mooier te maken.

Een dertigtal mensen is gespecialiseerd in het informeren van het grote publiek tijdens een evenement, of in het leiden van rondleidingen en sensibiliseringssessies over de visuele handicap bij de Brailleliga, in ons museum of in scholen. Een meerwaarde is dat veel van deze vrijwilligers zelf een visuele handicap hebben en dus heel dicht bij de problematiek staan om anderen erover te kunnen vertellen. Daarnaast zijn er nog vele andere, meer administratieve of uitvoerende taken, zoals het coderen van gegevens, het voorbereiden van

bestellingen voor de BrailleShop of wenskaarten, het samenstellen van documentatiemappen, het vertalen van documenten in het Frans of Nederlands, en vele andere.

Jo stelt de sensibiliseringsfardes samen

De pandemie heeft het werk van onze vrijwilligers natuurlijk erg bemoeilijkt, de meesten van hen hebben zelfs maandenlang stilgelegen. Iedereen was dus blij dat de activiteiten beetje bij beetje werden hernomen. Gezondheids crisis of niet, de Vrijwilligersdienst van de Brailleliga doet steeds haar uiterste best om ervoor te zorgen dat elke vrijwilliger zijn of haar taken kan uitvoeren in een omgeving die voldoening geeft.

Wil je deel uitmaken van dit geweldige team? Neem contact op met de Vrijwilligersdienst via het e-mailadres vol@braille.be of via telefoon op 02 533 32 11. Dan stellen we voor om je te ontmoeten en je verwachtingen, vaardigheden en de mogelijkheden te bespreken.

BEDANKT PROFESSOR DE LAEY!

Professor Jean-Jacques De Laey

Om het onderzoek op het gebied van de oogheelkunde te steunen, wordt de Stichting voor de blinden geadviseerd door een wetenschappelijk comité. Dat bestaat uit de verantwoordelijken van de acht universitaire oogheelkundige centra van het land. Het comité werd tot nu toe voorgezeten door professor Jean-Jacques De Laey. Na 14 jaar aan onze zijde te hebben gestaan, altijd met aandacht voor onze noden, enthousiast om het onderzoek vooruit te helpen en aandachtig voor de verwachtingen van personen met een visuele handicap, heeft professor De Laey besloten de fakkel door te geven aan professor Marie-José Tassignon. Het is met een grote erkentelijkheid dat we van deze gelegenheid gebruik

willen maken om professor De Laey te bedanken en professor Tassignon te verwelkomen.

Proficiat Prof. Tassignon!

Ze is voormalig diensthoofd oogheelkunde bij UZ Antwerpen en voorzitter van het Fonds voor research in oftalmologie. "Het is een eer en een genoegen om professor Jean-Jacques De Laey op te volgen. Het doel van deze samenwerking tussen de Belgische wetenschappelijke entiteiten en de Brailleliga is tegemoet te komen aan de behoeften van haar leden door antwoorden te zoeken in ons wetenschappelijk werk. Onze rol als oftalmologen en onderzoekers bestaat erin de incidentie van blindheid en slechtziendheid in België terug te dringen en te werken in nationale/internationale samenwerking. Hoe beter we de materie begrijpen, hoe beter we u kunnen helpen."

Professor Marie-José Tassignon

BEDANKT!

De 20 km door Brussel 2021 was een wervelend succes! Dankzij de gulle giften van alle lopers, supporters en de sponsoring van verschillende bedrijven zamelden we € 14.000 in ten voordele van onze activiteiten voor blinde en slechtziende kinderen. Van harte bedankt aan alle lopers, supporters, schenkers, sponsors en vrijwilligers! Zonder jullie was dit niet mogelijk geweest!

Lopen we op 29/05/2022 terug samen de 20 km voor alle blinde en slechtziende kinderen?

Schrijf het alvast in je agenda en hou onze kanalen in de gaten.

Met de steun van

Witte Stok is het driemaandelijks tijdschrift van de Brailleliga en wordt gerealiseerd door de Communicatiedienst, in samenwerking met de verschillende diensten van de organisatie.

Foto's: FOD Sociale Zekerheid, CaWaB, Daisy Opdebeeck, Pexels, Brailleliga.

Drukkerij: Daddy Kate.

ABONNEMENT

- € 15 te storten op rekeningnummer IBAN: BE11 0000 0468 0248 – BIC: BPOTBEB1
- Vermelding: 'Abonnement Witte Stok'.
- Gratis voor blinde en slechtziende personen en voor schenkers van elke gift vanaf € 40.
- Beschikbaar in PDF (www.braille.be), en op vraag in braille en op Daisy-cd.

- Help ons verspilling tegen te gaan: verwittig ons indien je verhuist, er fouten in jouw gegevens voorkomen of indien je dit tijdschrift meerdere malen ontvangt.
- De Brailleliga verkoopt niets, noch van deur tot deur, noch op de openbare weg. Laat je dus niet misleiden door oneerlijke personen.
- De Brailleliga is een neutrale vereniging, gehecht aan de democratische waarden en actief in het hele land. Zij staat ten dienste van alle blinde en slechtziende personen.

CONTACT

Brailleliga vzw, Engelandstraat 57, 1060 Brussel

Tel.: 02 533 32 11 – E-mail: info@braille.be – www.braille.be

Rekeningnummer om een gift te doen: IBAN BE11 0000 0000 4848 – BIC: BPOTBEB1.

Verantwoordelijke uitgever: Noëlla Jardin, Engelandstraat 57, 1060 Brussel. De Brailleliga verwerkt uw persoonlijke gegevens in overeenstemming met uw rechten en plichten, in overeenstemming met de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG). Als u vragen heeft over de verwerking van uw gegevens, kan u ons privacybeleid raadplegen op www.braille.be. Om uw gegevens te raadplegen, aan te passen, te verwijderen of voor alle andere vragen, kan u contact met ons opnemen per post of via info@braille.be.

Laat je oude laptop liever leerstof vangen.

Met **opgeknapte laptops** helpen we iedereen vooruit. Thuis én op school.

Een laptop kan het verschil maken voor kwetsbare mensen. Tussen een job vinden of niet. Tussen je huiswerk kunnen maken of je een buitenbeentje voelen. Breng daarom je oude of zelfs kapotte laptop naar een Telenet-shop of inzamelpunt en wij maken 'm terug klaar voor gebruik. **Samen zorgen we dat #iedereenmee is.**

Maak heartware van je hardware. Ontdek waar en hoe jij of je onderneming je oude laptop(s) kan doneren op **telenet.be/heartware**

